

ingediend op **1874** (2023-2024) – Nr. 2
14 december 2023 (2023-2024)

Verslag

namens de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken
uitgebracht door Marino Keulen

over het ontwerp van decreet

tot oprichting van een Eigen Vermogen Xperta

Documenten in het dossier:

1874 (2023-2024) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

Samenstelling van de Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken:

Voorzitter: Bart Claes.

Vaste leden:

Annick De Ridder, Maarten De Veuster, Bert Maertens, Marius Meremans, Rita Moors;

Bart Claes, Carmen Ryheul, Wim Verheyden;

Martine Fournier, Sofie Mertens;

Marino Keulen, Willem-Frederik Schiltz;

Imade Annouri, Stijn Bex;

Els Robeyns.

Plaatsvervangers:

Arnout Coel, Koen Daniëls, Inez De Coninck, Axel Ronse, Paul Van Miert;

Roosmarijn Beckers, Johan Deckmyn, Leo Pieters;

Karin Brouwers, Joke Schauvliege;

Stephanie D'Hose, Mercedes Van Volcem;

Björn Rzoska, Jeremie Vaneeckhout;

Annick Lambrecht.

Toegevoegde leden:

Jos D'Haese.

INHOUD

1. Toelichting door minister Lydia Peeters	4
2. Bespreking	5
2.1. Algemene bespreking	5
2.2. Artikelsgewijze bespreking	6
3. Stemmingen.....	6
Gebruikte afkortingen	7
Bijlage: zie de dossierpagina van dit document op www.vlaamsparlement.be	

De Commissie voor Mobiliteit en Openbare Werken besprak op 7 december 2024 het ontwerp van decreet tot oprichting van een Eigen Vermogen Xperta.

Minister Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, maakte voor de toelichting gebruik van een presentatie die terug te vinden is op de [dossierpagina](#) van dit document op www.vlaamsparlement.be.

1. Toelichting door minister Lydia Peeters

Minister *Lydia Peeters*, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken, zegt dat het ontwerp van decreet betrekking heeft op het asset management bij de Vlaamse overheid. Xperta is de verzamelnaam van vier technisch ondersteunende afdelingen binnen het Departement MOW. De eerste is de afdeling Expertise Beton en Staal, verantwoordelijk voor ontwerpen van kunstwerken, controles op de wapening en plannen die door aannemers voorgesteld worden enzovoort. Ten tweede is er de afdeling Geotechniek, die grondmechanische onderzoeken doet om de draagkracht van de ondergrond te kennen, sonderingen en boringen. Ze geeft ook grondmechanisch advies in het kader van ontwerpen van kunstwerken en infrastructuurwerken. Ten derde is er de afdeling Waterbouwkundig Laboratorium voor de waterwegen, de stromingen en de maritieme toegang. Tot slot is er de afdeling Algemene Technische Ondersteuning die bijvoorbeeld de regelmatigheid van offertes onderzoekt.

De minister verwijst naar haar presentatie als elektronische bijlage voor alle technische details. De afdelingen staan samengevat in voor inspecties met ondersteunende berekeningen en tal van metingen en analyses en voor risico-inschatting voor alle mogelijke infrastructuur.

Waarom wil de Vlaamse Regering dit onderbrengen in één entiteit? De aanleiding is de steeds toenemende vraag naar technische expertise doordat alles veel complexer wordt. Tegelijkertijd is er ook een grotere vraag naar technische ondersteuning. Vanuit verschillende hoeken komt de vraag om die technische knowhow samen te brengen.

De oprichting van het eigen vermogen heeft een dubbel doel. Het eerste doel is de maatschappelijke rol blijven vervullen in de ondersteuning die men biedt en de continuïteit in de dienstverlening garanderen voor de huidige klanten. Het tweede doel is expertise aanbieden, weliswaar tegen betaling, aan initiatiefnemers van projecten, zowel publieke als private actoren.

De gegenereerde inkomsten worden gebruikt om de eigen expertise en het aanbod verder uit te breiden. Zo blijven die inkomsten ook binnen het eigen beleidsdomein in plaats van naar de algemene middelen te stromen. Door de figuur van een eigen vermogen kan het Departement MOW tegelijkertijd ook extern gefinancierde opdrachten aanvaarden. De afdelingen van Xperta zullen zelf kunnen instaan voor een deel van hun middelen door hun beleidsvoerende taken onder te brengen in het eigen vermogen. Het gaat bijvoorbeeld om monitoring en metingen, waterpassingen, geotechnische terreinproeven en analyses en geotechnische of sedimentologische laboratoriumproeven.

Het EV Xperta richt zich voornamelijk naar de bestaande klanten binnen de Vlaamse overheid, maar kan in de toekomst ook andere publieke en zelfs ook semipublieke organisaties zoals steden, gemeenten, provincies en havenbedrijven haar diensten aanleveren. Het aanbod mag echter niet marktverstoring zijn ten aanzien van private spelers. Daar zal men te allen tijde over waken. Vandaar dat de afbakening van het takenpakket heel duidelijk omschreven is in het ontwerp van decreet. Het gaat om het aanbieden van technische ondersteuning die noodzakelijk is om de kwaliteit en veiligheid van de mobiliteitsinfrastructuur van de instellingen

van de Vlaamse overheid te verzekeren of die noodzakelijk is om de kennisopbouw en kennisborging te verzekeren voor de goede uitvoering van de opdrachten van instellingen van de Vlaamse overheid.

Om dit concreter te maken geeft de minister een voorbeeld. Recent werd de vraag gesteld naar gezamenlijke aanbestedingen. Er bestaat een raamovereenkomst voor het uitvoeren van technische controles bij het ontwerp en de uitvoering van investeringsprojecten. Er stelde zich echter het probleem dat bij het ontwerp en het uitvoeren van projecten van burgerlijke bouwkundige elementen zoals bruggen, tunnels, sluizen, stuwmuren enzovoort er controle en nazicht nodig zijn van de studie en de uitvoering. Het gaat bijvoorbeeld over het nazicht van de rekennota's, de ontwerpplannen, de uitvoeringsplannen, de controle van de materialen en dergelijke meer. Al deze opdrachten worden momenteel nog project per project uitgeschreven. Het zou beter zijn om dit over de verschillende entiteiten gezamenlijk te bundelen. Dat is een vereenvoudiging en heeft voordelen voor de tijdsbesteding en prijs. Xperta kan dan één raamcontract in de markt zetten waarbij de verschillende partners ad hoc kunnen afnemen als ze dat voor verschillende projecten nodig hebben. Men moet dan niet langer apart dergelijke opdrachten in de markt zetten.

Vervolgens somt minister Lydia Peeters entiteiten en organisaties op die hiervan zouden kunnen gebruikmaken: De Vlaamse Waterweg, De Werkvennootschap, Lantis, het Agentschap Natuur en Bos, de Vlaamse Landmaatschappij, maar ook Port of Antwerp-Bruges, North Sea Port en de Haven Oostende. Voor de minister is het een goede zaak dat al deze kennis gebundeld kan worden en dat zo ingezet kan worden op kwaliteit en veiligheid.

2. Bespreking

2.1. Algemene bespreking

Wim Verheyden verwijst naar de opmerking van het Rekenhof over de begroting 2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2023-24, nr. 16/1, p. 49-50). Het risico zou bestaan dat de btw-vrijstelling niet wordt toegekend aan EV Xperta indien er concurrentievervalsing ten aanzien van studiebureaus wordt vastgesteld. Het Rekenhof wijst erop dat de toepassing van de regelgeving over overheidsopdrachten altijd in acht genomen moet worden. Zal hiermee rekening worden gehouden?

Marino Keulen vindt dat dit ontwerp van decreet onder de noemer goed bestuur valt. Er wordt getracht om de kwaliteit van de ingenieurs en het wetenschappelijk personeel verbonden aan het Departement MOW te beschermen. Het komt de veiligheid en robuustheid van projecten ten goede. Aan kennisdeling doen en die kennis ook vermarkten is een van de positieve punten van modern personeelsmanagement. Op die manier wordt ook de interne concurrentie verminderd binnen het Departement MOW. De spreker vermoedt dat diegenen die in het departement werken en externen die met die diensten werken, dankbaar zullen zijn voor deze verandering.

Minister *Lydia Peeters* zegt dat de werkingstoelage van 4,4 miljoen euro van het Departement MOW geldt voor de periode van juli 2024 tot en met december 2024. Het niet-marktversturende karakter waarnaar het Rekenhof verwijst, is een essentieel onderdeel. Men wil andere marktspelers absoluut niet de loef afsteken maar wel, zoals Marino Keulen zei, de interne concurrentiedruk bij de diverse spelers binnen het Departement MOW verminderen. Er heerst een 'war for talent' en de bestaande knowhow moet worden gebundeld om efficiënter te kunnen werken. Het niet-marktversturende karakter werd uitvoerig besproken met onder meer de FOD Financiën en die heeft zijn akkoord gegeven. Het is belangrijk om te vermelden dat het gaat om een regeling binnen het Departement MOW en dat de klanten van het

departement de belangrijkste klanten zijn. Maar als een lokaal bestuur, een provinciebestuur of een havenbedrijf een beroep wil doen op specifieke knowhow, is dat mogelijk. Dat is niet in strijd met de wetgeving op de overheidsopdrachten. De rode draad is dat het niet marktversturend mag zijn.

2.2. Artikelsgewijze bespreking

Er werden geen specifieke opmerkingen gemaakt over de artikelen.

3. Stemmingen

Artikel 1 tot met 15 en het geheel van het ontwerp van decreet tot oprichting van een Eigen Vermogen Xperta worden eenparig aangenomen met 8 stemmen.

Martine FOURNIER,
waarnemend voorzitter

Marino KEULEN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

EV	Eigen Vermogen
FOD	federale overheidsdienst
Lantis	Leefbaar Antwerpen door Innovatie en Samenwerken
MOW	Mobiliteit en Openbare Werken